

DØNNEFJORD KIRKE

Rapport fra renovering 2005



Foto: Gunnar Brattfjord

*Kirken den er et gammelt hus
Står om enn tårnene faller ??*

Innhold

1. FORORD

2. BAKGRUNN

3. FAGLIG RAPPORT FRA RENOVERINGSARBEIDET

3.1 Planlagte arbeidsoppgaver for Dønnesfjord kirke

3.1.1 Tiltak innvendig

3.1.2 Tiltak utvendig

3.2 Utføring av innvendige tiltak

3.2.1 Utskifting av bærende konstruksjoner i tårn

3.2.2 Oppretting av hjørnepynt

3.2.3 Utbedring av vindu

3.3 Utføring av utvendige tiltak

3.3.1 Mur og terreng

3.3.2 Taktekking

3.3.3 Utvendig tårn

3.3.4 Hovedstav

3.3.5 Hoveddør

3.3.6 Vinduslemmer

3.3.7 Utvendige trapper

3.4 Ekstra tiltak

3.5 Oppsummering

4. ØKONOMI

4.1 Budsjett

4.2 Regnskap

1. FORORD

Dønnesfjord kirke er Hasvik kommunes eldste bygning, og det eneste bygget som overlevde tyskernes brenning av Sørøya vinteren 44/45.

Kirka har som en følge av dårlig vedlikehold over tid forfalt, og det var nødvendig å fullføre den påbegynte renoveringen dersom kirka skulle "overleve".

Riksantikvaren la i 2004 frem forslag om fredning av Dønnesfjord kyrkje. Dette fremskyndet prosessen med renovering av kirka.

Vinteren 2005 ble det inngått et samarbeid mellom Hasvik kirke, Riksantikvaren, Finnmark Fylkeskommune og HUT for i fellesskap klare å finansiere renoveringen, samt praktisk organisering av arbeidet. Dette samarbeidet resulterte i at Dønnesfjord kirke sommeren 2005 ble renoveret.

Dønnesfjord kirka fremstår i dag som et verdig minnesmerke over en forgangen tid, og vi vil takke våre samarbeidspartnere for deres bidrag – både faglig, moralsk og økonomisk.

*Styingsgruppa godkjente rapport for renovering av Dønnesfjord kirke i møte 24.11.05
Styingsgruppas mandat anses med dette som utført, og styingsgruppa oppløst.*

Breivikbotn 24.november 2005

Paul Skuland
Sokneprest

Gunnar Brattfjord
Prosjektleder

Eva D. Husby
Prosjektansvarlig

2. BAKGRUNN

Forberedende møter:

26.-28. april ble det avholdt viktige strategimøter på Hasvik samt befarings til Dønnesfjord kirke.

- **Tirsdag 26.april, møte Hasvik hotell.**

Tilstede: *Paul Skuland (sokneprest), Ulf Jakobsen, Aage Blegen (RA), Oddbjørn Sørmoen (RA) og Helene Tiller (FFK).*

På møtet ble materialet (gamle fotografier, korrespondanse, historie) som de lokale på stedet har samlet lagt fram og delt ut til Riksantikvaren og fylkeskommunen.

- **Onsdag 27.april, befarings til Dønnesfjord kirke.**

Deltakere på befaringsen: *Ulf Jakobsen, Gunnar Brattfjord (tømrer), Kjell Vistnes (tømrer/snekker), Siksten Hansen (skal være med som snekker/håndverker), Ingvald Åsheim (kirketjener) Georg Kim Jensen (organist), Paul Skuland (sokneprest), Kim-Are Walsø (HUT), Aage Blegen (RA), Oddbjørn Sørmoen (RA), Helene Tiller (FFK).*

Hovedhensikten med befaringsen var å kartlegge hva som gjenstår av arbeid, diskutere metoder og hvilke materialer det vil være behov for til årets arbeid. Tidligere arbeid ble også sett over.

- **Torsdag 28.april, møte Hasvik hotell**

Tilstede: *Bjørnar Hågensen (kirkeverge), Gunnar Brattfjord (tømrer), Eva Danielsen Husby (HUT), Aage Blegen (RA), Oddbjørn Sørmoen (RA), Helene Tiller (FFK) og Paul Skuland (sokneprest).*

Det ble understreket viktigheten av at alle har den samme forståelsen av hva det er som skal gjøres. Istandsettingen må skje på kirkebygningens premisser. Ved arbeidene må man huske på hvordan det er kirka blir brukt. Oppgraderinger skal man ikke gjøre i dette tilfellet.

Det ble oppnevnt en styringsgruppe:

- Paul Skuland
- Eva Husby
- Gunnar Brattfjord
- Helene Tiller

Styringsgruppa holder hverandre informert om hva som skjer. Deler av gruppa vil måtte arbeide tett i deler av planleggingen og gjennomføringen av prosjektet.

Planleggingen av prosjektet ble videre drøftet, og ut fra dette er det satt opp forslag til overordnet plan med ansvarsfordeling. Ansvarlig må holde de andre involverte parter informert om hva som skjer.

Gjennomføring av utbedringsarbeidet:

Fagansvarlig:	Gunnar Brattfjord har hatt det overordnede fagansvaret for renoveringsarbeidet. Sixten Hanssen har vært medarbeider.
Prosjektansvarlig:	HUT har hatt det overordnede koordineringsansvaret inkl. budsjett og regnskap for prosjektet.
Prosjektstart:	Juli 2005
Prosjektslutt:	Oktober 2005
Renoveringsarbeidet:	Renoveringsarbeidet er gjennomført som planlagt. Dette er dokumentert under pkt.3 "Faglig rapport frå renoveringsarbeidet".
Regnskap:	Prosjektet er gjennomført innen de oppsatte økonomiske rammer. Budsjett og regnskap fremlegges under pkt....
Konklusjon:	Renovering av Dønnesfjord kirke sommeren 2005 er gjennomført som planlagt, og godt innenfor de budsjetterte rammer. Det har vært et godt samarbeid mellom de involverte aktørene: ○ Hasvik kirke ○ Riksantikvaren ○ Finnmark fylkeskommune ○ HUT ○ Prosjektansvarlig.

3. FAGLIG RAPPORT

Tekst og foto: Prosjektleder Gunnar Brattfjord

3.1 Arbeidsbeskrivelse for Dønnesfjord kirke

Etter befaring 27. april ble det enighet om følgende tiltak for kirkebygget i Dønnesfjord.

3.1.1 Tiltak innvendig

Utskifting av div. bærende konstruksjoner i tårn. Ca.10m. 4"x 5" Malmfuru.

Asfaltplater fjernes slik at tårnet blir luftigere. (platene holder på fuktighet)

Pynt i hjørne over alterstol justeres, rettes opp.

Prioritet 2: Avdekking av innerpanel under vindu i sør. Mulig råteskade. Vindu er kjøpt inn tidligere, dersom det er behov for det, skifter vi det.

3.1.2 Tiltak utvendig

Meisle fall på mur slik at regnvann ikke absorberes av utvendig kledning.

Terrenget rundt kirka justeres slik at gress og lignende ikke vokser opp i panelet.

Tekke taket på tårnet og de resterende takene (ca. 45m²). Skifte ut, laske ca. 2

meter hovedstav (175mm x 215mm) malmfuru. I staven skifter vi også ut

boltene, 2 stk. 1" gjengestag. Bolter og skiver behandles mot rust med Arcanol

og gis et toppstrøk med Bengalakk. Ytterdøren justeres og males. Nedre del av

døren beslås med sinkbeslag (sparkeplate). Vinduslemmene demonteres. Vi

bygger nye lemmer i henhold til gamle foto. Lemmene vil bli hengslet slik at de

er enkle å bruke. Trappene rives og bygges opp igjen av naturstein.

Arbeidet vil bli utført i henhold til riksantikvarens krav og bestemmelser.

3.2 Utføring av innvendige tiltak

Her følger beskrivelser av de tiltak som er gjort innvendig. Hver operasjon er beskrevet med foto.

3.2.1 Utskifting av bærende konstruksjoner i tårn.

I tårnet skiftet vi ut ca. 10m 4"x5" malmfuru (5m hovedsvill samt 5m konstruksjon).

Planen var å demontere utvendig panel slik at vi kunne fjerne asfaltplatene, som beskrevet i arbeidsbeskrivelsen. Dette ble ikke gjort av den grunn at været var dårlig hele høsten. Vi skiftet den bærende konstruksjonen, fra innsiden, med veldig godt resultat.



Bilde 1: Råteskade i konstruksjon (Foto: G. B.).



Bilde 2: Råteskade i hovedsvill, tårn (Foto: G. B.).



Bilde 3: Ny svill i tårn (Foto: G. B.).

Pappen bak svillen ble lagt for å unngå kontakt med kledningen. Kledningen var svært dårlig og våt. Gulvet i tårnet ble fjernet slik at vi kunne skifte svillen (Bilde 4)



Bilde 4: Ny svill i tårnet (Foto: G. B.).

3.2.2 Oppretting av hjørnepynt

To av hjørnepyntene ble rettet opp og festet.



Bilde 5: Hjørnepynt (Foto: G. B.).

3.2.3 Utbedring av vindu

Det ble ikke skiftet vindu denne gangen, de ble skrapet og malt. Avdekking av innerpanel under vindu i sør ble ikke gjort. Det viser seg å være en gammel lekkasje.



Bilde 6: Siksten maler vindu (Foto: G. B.).

3.3 Utføring av utvendige tiltak

Her følger beskrivelser av de tiltak som er gjort utvendig. Hver operasjon er beskrevet med foto.

3.3.1 Mur og terreng

Det ble fjernet ca. 40 cm. av torven rundt hele kirka, deretter ble området steinsatt. Muren ble meislet slik at det ble fall fra panel.



Bilde 7: Steinsetting rundt grunnmur (Foto: G. B.).



Bilde 8: Grøfting før steinsetting (Foto: G. B.).

3.3.2 Taktekking

Endeveden på alle de takene som ikke var tekket ble skiftet ut .Bildene viser gammelt og nytt tak.



Bilde 9: Gammelt takutstikk (Foto: G. B.).



Bilde 10: Gammelt og ny taktekking (Foto: G. B.).

3.3.3 Utvendig tårn

Tårnet ble tekket og vi skiftet ut fire stk. tårnluker. Noe rammeved i lukeåpningene ble også skiftet, det gjorde lukene tettere. Bildene viser tårnet før og etter utbedring.



Bilde 11: Gammelt tårn (Foto: G. B.).



Bilde 12: Nytt tårn (Foto: G. B.).

3.3.4 Hovedstav

Det ble skiftet ut 2.8m. hovedstav. Staven ble lasket og plugget. Boltene ble gjenbrukt.



Bilde 13: Bolt i gammel hovedstav (Foto: G. B.).



Bilde 14: Råteskade i gammel hovedstav (Foto: G. B.).



Bilde 15: Ny hovedstav (Foto: G. B.).



Bilde 16: Ferdig utbedret (Foto: G. B.).

3.3.5 Hoveddør

Hoveddøra ble smurt og justert . Det ble montert blikk i underkant av døra og ut på sidene, av den grunn at det ikke var noe panel på den ene siden.



Bilde 17: Hoveddør før utbedring (Foto: G. B.).

Døra var preget av lite vedlikehold, vi måtte bygge lemmer slik at den kunne overleve noen år til. Lemmene er hengslet og kan lett løftes av.



Bilde 18: Hoveddør etter utbedring (Foto: G. B.).

3.3.6 Vinduslemmer

Det ble laget nye vinduslemmer med hengsler og festeanordning slik at de er enkle å lukke og åpne



Bilde 19: Gamle vinduslemmer (Foto: G. B.).



Bilde 20: Nye vinduslemmer, lukket (Foto: G. B.).



Bilde 21: Nye vinduslemmer, åpne (Foto: G. B.).

3.3.7 Utvendige trapper

Topplagene på trappene ble revet og trappene ble fornyet med naturstein.



Bilde 22: Hovedtrapp før utbedring (Foto: G. B.)



Bilde 23: Hovedtrapp etter utbedring (Foto: G. B.)



Bilde 24: Baktrapp før utbedring (Foto: G. B.).



Bilde 25: Baktrapp etter utbedring (Foto: G. B.).

3.4 Ekstra tiltak

Det ble lagt skråbord med dryppkant på skillebordet slik at regnvann renner fra panelet.



Bilde 26: Skillebord med dryppkant (Foto: G. B.).

Noe av pappen på hovedtaket var løsnet og dette måtte utbedres.



Bilde 27: Løs papp på hovedtak (Foto: G. B.).

3.5 Oppsummering

Dette har vært et meget interessant og lærerikt prosjekt. Det å jobbe etter de premisser som er gitt fra Riksantikvaren, er noe helt spesielt, og kan vel sies å ha vært med på å gjøre dette arbeidet så utfordrende og givende. I tillegg har planlegging, logistikk og byggets historie vært med på å gjøre arbeidet til en utfordring. Selv om været i høst ikke har vært av det beste, må det understrekes at arbeidet allikevel ble utført innen fastsatt tidsramme. I etterkant av arbeidet synes jeg det har vært viktig å benytte fotografisk materiale til å dokumentere ulike sider av prosjektet.

Dønnesfjord Kirke har fått en fullt fortjent restaurering etter mange år med manglende vedlikehold og stor slitasje av vær og vind. Bygget er i hovedsak bestående av tømmer, noe som har gjort at den har tålt påkjenninger av ulike slag. Selv om konstruksjonen ”står han av” ville det vært fint om kirken innen kort tid kunne få et nytt strøk med maling. Bruk av kirkebygget i tiden som kommer vil også kunne være med på å gi muligheter både for ettersyn og ivaretagelse av Dønnesfjord Kirke.

4. ØKONOMI

4.1 KOSTNADSOVERSLAG RENOVERING DØNNESFJORD KIRKE

	Totalt	Riksantikvaren	HUT
Prosjektledelse	kr 120 000,00	kr 120 000,00	kr -
Prosjektmedarbeidere *2	kr 120 000,00	kr 60 000,00	kr 60 000,00
Materiell	kr 50 000,00	kr 50 000,00	kr -
Båt og div frakt	kr 20 000,00	kr 20 000,00	kr -
Husleie	kr 10 000,00	kr 10 000,00	kr -
Administrasjon	kr 20 000,00	kr 10 000,00	kr 10 000,00
Stillasje	kr 50 000,00	kr 15 000,00	kr 35 000,00
Forprosjektering	kr 30 000,00	kr 30 000,00	kr -
TOTALT	kr 420 000,00	kr 315 000,00	kr 105 000,00

4.2 REGNSKAP RENOVERING DØNNESFJORD KIRKE

	Totalt	Riksantikvaren	HUT
Prosjektledelse	kr 124 000,00	kr 124.000,00	kr -
Prosjektmedarbeidere	kr 62.000,00	kr 31.000,00	kr 31.000,00
Materiell	kr 48.000,00	kr 48.000,00	kr -
Båt og div frakt	kr 20 000,00	kr 20 000,00	kr -
Husleie	kr 0,00	kr 0,00	kr -
Administrasjon	kr 20 000,00	kr 10 000,00	kr 10 000,00
Stillasje	kr 53.000,00	kr 15 000,00	kr 38.000,00
Forprosjektering	kr 30 000,00	kr 30 000,00	kr -
TOTALT	kr 357.000,00	kr 278.000,00	kr 79.000,00

Merknad: det er rundet av til nærmeste 1000,- kr.

Prosjektledelsen har hatt tett oppfølging og god kontroll med forbruket. Dette har resultert i et mindreforbruk på totalt kr. 63.000,-. Prosjektet fikk bla. leie hus gratis, mot tilsyn i perioden.

Besparelsene fordeler seg slik:

	Totalt	Riksantikvaren	HUT
Besparelser	kr 63.000,00	kr 37.000,00	kr 26.000,00